

Omalovažavanje ili vrijeđanje policijskih službenika

Člankom 17. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira (Narodne novine broj 5/90., 30/90., 47/90., 29/94.) propisano je da prekršaj čini onaj tko omalovažava ili vrijeđa državna tijela, odnosno službene osobe prilikom vršenja ili u vezi s vršenjem službe ili njihova zakonita naređenja¹. Ministarstvo unutarnjih poslova je državno tijelo (čl. 3. st. 1. Zakona o sustavu državne uprave, Narodne novine broj 150/11., 12/13.) u kojem policijski službenici, kao službene osobe odnosno državni službenici s posebnim pravima, obvezama i odgovornostima, primjenom policijskih ovlasti obavljaju policijske poslove te na taj način provode akte ili mjere tijela vlasti (čl. 8. st. 1. Zakona o sustavu državne uprave; čl. 2. st. 1. t. 3. Zakona o policijskim poslovima i ovlastima, Narodne novine broj 76/09. 92/14.)².

Za počinitelje navedenog prekršaja zakonodavac je propisao novčanu kaznu u protuvrijednosti domaće valute (hrvatske kune) od 50 do 200 DEM³ ili kaznu zatvora u trajanju do 30 dana⁴. S obzirom na propisane sankcije, za ovaj prekršaj ne može se primijeniti mjera upozorenja⁵.

¹ Prijedlog Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, kojeg je u saborsku proceduru uputila Vlada Republike Hrvatske (klasa: 210-01/12-01/01, Urbroj: 50301-09/09-12-2 od 4. listopada 2012., <http://www.sabor.hr/Default.aspx?art=50251>) u čl. 17. st. 1. propisuje da prekršaj čini onaj tko omalovažava ili vrijeđa državna tijela, odnosno službene osobe tih tijela prilikom obavljanja njihovih službenih poslova ili u vezi s obavljenim poslovima ili primijenjenim ovlastima ili odbije postupiti po njihovim zakonitim naredbama.

² U razdoblju od 2005. do 2014. godine Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske je evidentiralo 26170 prekršaja omalovažavanja ili vrijeđanja policijskih službenika (Pregled osnovnih pokazatelja javne sigurnosti u Republici Hrvatskoj 2004.-2013., Ministarstvo unutarnjih poslova, Zagreb, ožujak 2014., str. 20.) http://www.mup.hr/UserDocsImages/statistika/2014/PREGLED_OSNOVNIH_POKAZATELJA_JAVNE_SIGURNOSTI_%20U_RH2004.%20-%202013.pdf; Statistički pregled temeljnih sigurnosnih pokazatelja i rezultata rada u 2014. godini, Ministarstvo unutarnjih poslova, Zagreb, ur. broj 511-01-142-1001-1/15, siječanj 2015., str. 104.

http://www.mup.hr/UserDocsImages/statistika/2015/Statisticki_pregled_2014.pdf). U razdoblju od 2010. do 2014. Policijska uprava splitsko-dalmatinska je evidentirala 1470 prekršaja omalovažavanja ili vrijeđanja službenih osoba. Pokrenut je prekršajni postupak protiv 1515 počinitelja (dopis Policijske uprave splitsko-dalmatinske, broj: 511-12-01/11628/2015 od 14. rujna 2015.).

³ Nakon zamjene DEM-a (njemačke marke) eurom, vrši se konverzija DEM-a u euro pa u hrvatske kune (tečaj eura i DEM-a je utvrđen u iznosu 1 Eur = 1,95583 DEM, <http://www.hnb.hr/publikac/ostale-publikacije/h-brosura-euro.pdf>).

⁴ Za prekršaj iz čl. 17. st. 1. navedenog Prijedloga Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, propisana je novčana kazna u iznosu od 7 000,00 do 15 000,00 kuna ili kazna zatvora u trajanju do 60 dana.

⁵ "Nisu se stekli uvjeti da se okrivljeniku u konkretnom slučaju primijeni mjera upozorenja opomena, budući

Bezuvjetnu kaznu zatvora sudovi su izrekli okrivljenicima kada su utvrdili da je prekršaj počinjen tako da je okrivljeni:

– "dana 14. siječnja 2015. g., u 00,25 sati putem mobilnog telefona (...) nazvao operativno dežurstvo PP Kaštela (...) kojom prilikom se javio dežurni policijski službenik (...), od kojeg je okrivljeni nejasno i nepovezano zatražio da alarmira policajca (...), a na što ga je policijski službenik upitao gdje se nalazi (...) na što ga je okrivljeni počeo vrijeđati riječima: "Je, tebi ću reći, svi ste vi debili osim (...), mrš govna", a također je od 00,25 sati do 01,00 sati nazvao 15-ak puta dežurstvo PP Kaštela i istog policijskog službenika, ne želeći iskazati razloge poziva, nastavio vrijeđati riječima: "Mrš, tovari"." (Presuda Prekršajnog suda u Splitu, Stalna služba u Kaštel Sućurcu, broj: Pp 29 J-140/15 od 22. siječnja 2015. g.)

– "dana 4. kolovoza 2012. g. u 16,42 sati, po dolasku policijskih službenika (...), nakon što mu je policijski službenik (...) priopćio da se s njim treba obaviti razgovor o okolnostima narušavanja javnog reda i mira u ugostiteljskom objektu Bok, odgovorio policijskom službeniku (...) riječima: "očeš li ti šaku u glavu" te ga vrijeđao i omalovažavao riječima: "Kako bi bilo da te sad udarim u glavu, đubre pandursko", te se oglušio na zapovijed policijskog službenika da prestane narušavati javni red i mir pa nakon što je policijski službenik upotrijebio sredstvo prisile (tjelesna snaga i sredstvo za vezivanje), nastavio vrijeđati policijskog službenika (...) riječima: "Smeće pandursko, pusti me, jebem ti mater mrtvu (...), ubit ću vas obojicu, svi ste vi gamad pandurska". (Presuda Prekršajnog suda u Splitu, broj: 1 J-1775/12 od 5. kolovoza 2012. g.)⁶

– "dana 15. 9. 2012. g. oko 11,50 sati, u Makarskoj u Ulici A. Starčevića, nasuprot pekarnice Lipo i friško, prilikom vršenja očevida prometne nezgode, vrijeđao i omalovažavao policijskog službenika (...) riječima: "Ti si mulac, ti si govno, načelnik Postaje je govno, jebo vas načelnik, dovedite i njega ovdje", te pokazao policijskom službeniku srednji prst desne ruke govoreći mu: "Ti si ovo, nabijem te na ovo", a nakon privođenja u PP Makarska oko 12,20 sati ponovno je policijskom službeniku (...) prilikom oduzimanja osobnih stvari govorio: "Govno jedno, ti nisi policajac, đubre jedno bosansko, idi odakle si došao." (Presuda Prekršajnog suda u Makarskoj, broj: 3 J-331/12 od 15. rujna 2012.)⁷

da je člankom 43. Prekršajnog zakona propisano da je opomena prekršajno pravna sankcija koja se kao mjera upozorenja može primijeniti prema počinitelju prekršaja za koji je propisana kao jedina kazna novčana kazna do 5000,00 kuna, te kako je za prekršaj iz članka 17. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira propisana alternativno i kazna zatvora, nisu se stekli uvjeti za primjenu mjere upozorenja opomene." (Presuda Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske, broj: Jž-4278/10 od 17. siječnja 2014.)

⁶ Uz prekršaj vrijeđanja i omalovažavanja službene osobe, Prekršajni sud je po istom optužnom prijedlogu odlučivao i o prekršaju iz čl. 6. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, pa je okrivljeniku za svaki prekršaj utvrdio zasebne zatvorske kazne, te izrekao ukupnu zatvorsku kaznu u trajanju od 12 dana. U obrazloženju presude kojom se odbija žalba okrivljenika protiv navedene presude, viši sud je naveo: "Naime, za počinjene prekršaje, prvostupanjski sud je okrivljeniku opravdano utvrdio težu vrstu kazne – kaznu zatvora, a svoju odluku je valjano i okolnosno obrazložio te su duljine trajanja istih, razmjerne težini počinjenih prekršaja te ostalim okolnostima koje je prvostupanjski sud pravilno utvrdio, među kojima kao otegotne okolnosti svakako treba izdvojiti težinu i način počinjenja prekršaja, kao i iskazanu upornost okrivljenika predmetne zgrade te posebno njegovu višekratnu kažnjavanost za istovrsne prekršaje i upravo zbog svega navedenog, u konkretnom slučaju, bilo je neophodno utvrditi kaznu zatvora za svako djelo prekršaja, jer se svakim blažim kažnjavanjem okrivljenika ne bi ostvarila svrha kažnjavanja te bi blaže kažnjavanje u konkretnom slučaju moglo poticajno djelovati na okrivljenika, u smislu ponavljanja istovrsnih prekršaja." (Presuda Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske, broj: Jž-3894/2012 od 26. veljače 2013. g.)

⁷ U obrazloženju presude kojom odbija žalbu okrivljenika protiv navedene presude, viši sud je naveo: " (...)

Uvjetnu kaznu zatvora sudovi su izrekli okrivljenicima kada su utvrdili da je prekršaj počinjen tako da je/su okrivljeni/ci:

– "dana 24. svibnja 2014. g., oko 23,50 sati, u Splitu, na Obali kneza Domagoja, gdje je stacionirana Postaja pomorske policije Split, po izlasku iz noćnog kluba Imperium i uočavanja službenika Postaje pomorske policije Split, koji su nadzirali putnički terminal graničnog prijelaza Luka Split, glasno skandirali: "Hrvatska policija, mito i korupcija; pičke pandurske; šugavci; jebat će vas Torcida", pri čemu se nisu obazirali na zahtjev uredujućih policijskih službenika da prestanu s ovakvim ponašanjem, već su nastavili vikati i vrijeđati, pri čemu je okrivljeni (...) skinuo majicu i dobacio jednom od policajaca da će ga sredit u borbi "jedan na jedan", da je običan smrad i seronja koji se krije iza policijske odore, a kada je i fizički nasrnuo na tog policajca, pokušavajući ga udariti šakom u glavu, policajac ga je (...) onesposobio, te je na isti način odbio i napad okrivljenog (...), dok je okrivljeni (...) cijelo vrijeme stajao u blizini, u prijetećem stavu (...)". (Presuda Prekršajnog suda u Splitu, Stalna služba u Trogiru, broj: Pp 39 J-1583/14 od 13. lipnja 2014. g.)⁸

– "dana 22. veljače 2012. g. oko 13,30 sati u Trogiru, (...) na gradskoj tržnici Travarića, gdje je narušavao javni red i mir, prilikom policijske intervencije, vičući vrijeđao i omalovažavao uredujuće policijske službenike, govoreći im "napušite se kurca, đubradi jedna, jebat ću vam mater, zapamtit ćete vi mene". (Presuda Prekršajnog suda u Splitu, Stalna služba u Trogiru, broj: Pp 39 J-704/12 od 14. rujna 2012. g.)⁹

– "dana 28. rujna 2014. g. oko 01,00 sati u Omišu, na Trgu kralja Tomislava, (...) vrijeđao i omalovažavao policijskog službenika (...) riječima: "piši, piši, pička ti materina retardirana, svi su te pleskali, jado, jadniče", a nakon upozorenja da prestane s vrijeđanjem i dalje je nastavio vrijeđati riječima: "jado, jadniče, šta si me se uvatio", a sve zato što je prethodno zatečen u činjenju prometnog prekršaja." (Presuda Prekršajnog suda u Splitu, broj: Pp 44 J-3224/14 od 14. siječnja 2015. g.)

Maksimalnu novčanu kaznu sudovi su izrekli kada su utvrdili da je okrivljenik prekršaj počinio tako da je:

ovaj Sud nalazi da je prvostupanjski sud pravilno i zakonito okrivljeniku za počinjeni prekršaj izrekao kaznu zatvora, kao strožu vrstu propisane kazne u trajanju od 15 dana temeljem članka 17. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, s obzirom na to da je okrivljenik za istovrsni prekršaj ranije već kažnjavan pravomoćnom sudskom odlukom broj I-J-25/12 od 26. ožujka 2012. godine (pravomoćna dana 7. rujna 2012. godine), kada mu je izrečena kazna zatvora u trajanju od 15 dana, a primijenjena mu je temeljem članka 44. Prekršajnog zakona uvjetna osuda uz rok kušnje od jedne godine. Izrečena kazna zatvora u trajanju od 15 dana je primjereno odmjereni okrivljeniku s obzirom na težinu počinjenog prekršaja, stupanj krivnje, opasnost djela i svrhu kažnjavanja (članak 36. Prekršajnog zakona) i bez obzira na navod njegove žalbe da je dijabetičar, ovaj Sud s obzirom na težinu počinjenog prekršaja i činjenicu da je zbog istovrsnog prekršaja već bio kažnjavan, ne nalazi opravdani razlog da se izrečena kazna preinači na blažu sankciju, stoga je i u tom dijelu njegova žalba odbijena kao neosnovana." (presuda Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske, broj: PŽ-14961/12 od 20. veljače 2013. g.)

⁸ Uz prekršaj vrijeđanja i omalovažavanja službene osobe, sud je trojicu okrivljenika proglasio krivima i za prekršaj iz čl. 6. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira počinjen u idealnom stjecaju, te im je utvrdio kazne zatvora za svaki od navedenih prekršaja i izrekao im pojedinačno uvjetne kazne zatvora u trajanju od 10, 20 i 30 dana.

⁹ Uz prekršaj vrijeđanja i omalovažavanja službene osobe, Prekršajni sud je po istom optužnom prijedlogu odlučivao i o prekršaju iz čl. 13. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, pa je okrivljeniku za svaki prekršaj utvrdio zasebne zatvorske kazne, te izrekao ukupnu uvjetnu zatvorsku kaznu u trajanju od 30 dana.

– "dana 9. 3. 2013. g. u Trogiru, putem virtualne društvene mreže Facebook komentirao rad policije u Trogiru vrijeđajući policijske službenike izjavom "govna na svakom čošku" i 27. 4. 2013. u Okrugu Gornjem, nakon što mu je omogućeno da uzme dokumente iz svog osobnog vozila, policijskim službenicima pokazao srednji prst." (Presuda Prekršajnog suda u Splitu, Stalna služba u Omišu, broj: Pp 44 J-1131/13 od 01. kolovoza 2014. g.)

– "dana 4. srpnja 2015. g. u 15,00 sati, vrijeđao i omalovažavao službene osobe prilikom obavljanja službe na način da kada su policijski službenici PP Imotski došli ispred obiteljske kuće u Grubinama (...), radi obavljanja obavijesnog razgovora po dojavu od prethodnog dana, vidjevši policijske službenike došao u dvorište pored svog psa njemačkog ovčara, većeg uzrasta, vičući službenicima: "Sad ću ga pustiti, pa ćete biti brzi", puštajući psa, nakon čega su policijski službenici sjeli u svoje službeno vozilo, upozoravajući okrivljenog da stavi psa pod nadzor; nakon čega je okrivljenik uzeo drveni štap huškajući psa na policiju, vičući: "Pička vam materina, nikad više da mi niste došli u dvorište, jebat ću vam mater, svi ćete ostati bez posla" i slično, pokazujući visoko podignute obje ruke s ispruženim srednjim prstom." (Presuda Prekršajnog suda u Splitu, Stalna služba u Kaštel Sućurcu, broj: 13 Pp J-2162/15 od 7. srpnja 2015.)

– "dana 16. srpnja 2012. g. u 20,00 sati u Splitu, u Ulici sedam Kaštela, prilikom legitimiranja, u vidno alkoholiziranom stanju, vrijeđala policijske službenike (...) riječima: "Šta ćete vi panduri, možete mi pušiti kurac, vi ste smeće", te nakon toga pljunula na tlo." (Presuda Prekršajnog suda u Splitu, broj: Pp 6 J-1683/12 od 11. listopada 2013. g.)

– "dana 14. veljače 2014. g., oko 18,40 sati, na sjevernoj tribini GS Poljud u Splitu, (...) za vrijeme odigravanja utakmice HNL između HNK Hajduk i NK Hrvatski Dragovoljac, (...) vrijeđao policijskog službenika IJP PU SD (...) na način da je vidio kako policijski službenik snima tribine, prema istom usmjerio srednji prst ruke, dok su ostali bili zatvoreni u šaci, koju je držao visoko u zraku, njome mahao 10-ak minuta i bio uporan u pokazivanju srednjeg prsta naočigled ostalih navijača koji su se nalazili u neposrednoj blizini". (Presuda Prekršajnog suda u Splitu, broj: Pp 3 J-590/14 od 26. ožujka 2014. g.)

Prekršaj se sastoji u izražavanju odnosa (govorom, gestom i sl.) kojim se ponižava ili vrijeđa državno tijelo odnosno službena osoba u obavljanju dužnosti.

Primjeri prekršaja počinjenih govorom i/ili gestama:

– "dana 16. lipnja 2014., oko 09,00 sati, u Zadru, (...), u službenim prostorijama I PP Zadar (...) policijskom službeniku (...) obratio riječima: "Svi policajci su seljačine, uključujući i tebe!". (Presuda Prekršajnog suda u Zadru, broj: Pp 8 J-1061/2014 od 24. veljače 2015.)

– "dana 3. svibnja 2015. g. u 08,45 sati u Vukovaru (...) vrijeđao i omalovažavao policijskog službenika (...) riječima: "Neće mene kažnjavati policajac četnik", čemu je povod bilo procesuiranje prometnog prekršaja počinjenog od okrivljenika dana 30. 4. 2015. g., koje je istog dana i javno objavljeno na internetskom portalu (...) gdje je u navedenom novinskom članku vrijeđao i omalovažavao policijske službenike PP Vukovar imenujući ih pripadnicima Hrvatske milicije." (Presuda Prekršajnog suda u Vukovaru, broj: Pp J-151/15-17 od 16. srpnja 2015. g.)

– "dana 24. prosinca 2013., oko 05,00 sati u Splitu iz stana u Doverskoj ulici br. 10., vrijeđali i omalovažavali policijske službenike, i to prvookrivljena (...) na način da je na stranicu javne internetske mreže postavila sliku policijskog službenika koji je prethodno po-

stupao prema njoj, uz natpis ACAB, inače protupolicijski akronim koji je skraćena za All Corps Are Bastard, što u prijevodu s engleskog jezika doslovno znači Svi policajci su kopilad, te u daljnjim komentarima slike vrijeđanju i omalovažavanju policijskih službenika pridružio joj se i drugookrivljeni (...), koji je napisao Neobrazovana, isfrustrirana gamad kojoj se ne diže još od vremena akademije i bora u hrani, te "Lajkat ću samog sebe jer im se stvarno ne diže. A ona teta na šalteru druge postaje je zadnji put njega vidila u CSI Miami reprizi na RTL-u kada je bila scena obdukcije." (Presuda Prekršajnog suda u Splitu, broj: Pp 5 J-230/14 od 14. siječnja 2014.)

– "dana 4. kolovoza 2013. g. u 02,45 sati na šetnici na rivi u Splitu pokazivao srednji prst ruke službujućim policajcima." (Presuda Prekršajnog suda u Splitu, Stalna služba u Trogiru, broj: Pp 40 J-2106/13 od 01. kolovoza 2013. g.)

– "dana 22. 7. 2012. g. oko 17,50 sati na DC-8 iznad mjesta Zaostrog, (...) nakon što su mu uručili prekršajni nalog i naredbu o određivanju mjere opreza izuzimanja vozačke dozvole, navedeni nalog i mjeru opreza zgužvao i gestikulirajući rukama prema stražnjici simulirao brisanje stražnjice navedenim dokumentima, nakon čega ih je zgužvao i ubacio u policijsko vozilo govoreći da on nije bandit već da su policajci banditi (...)". (Presuda Prekršajnog suda u Makarskoj, broj: 3 J-210/12 od 23. srpnja 2012. g.)

– "dana 29. prosinca 2012. g., oko 00,08 sati, u Splitu, na kolniku Poljičke ceste, u vrijeme dok su policijski službenici vršili nadzor prometa, u svojstvu putnika na prednjem desnom sjedalu u kombiniranom automobilu marke Opel (...) narušavao javni red i mir na način da je vrijeđao policijske službenike Postaje prometne policije Split (...) tako što je kroz prozor vozila izvadio desnu ruku na kojoj je ispružio srednji prst koji je usmjerio prema policijskim službenicima, govoreći im: majmuni policijski." (Presuda Prekršajnog suda u Splitu, broj: Pp 18 J-119/13 od 21. veljače 2014. g.)

Prilikom ocjene pitanja je li izjava omalovažavajuća, bitno je utvrditi elemente koji znače negiranje vrijednosti koje imaju državna tijela i službene osobe, a kod ocjene drugih aktivnosti kao omalovažavajućih, kriterij je namjera počinitelja da omalovažava državna tijela odnosno službene osobe.

Omalovažavajuća izjava ne mora biti direktno upućena službenoj osobi, nego se može počinuti i aluzijom, dakle mora biti očito da se izjava odnosi na državno tijelo odnosno službenu osobu.

Radnja izvršenja može biti poduzeta tijekom radnog vremena službene osobe, ali i u vrijeme kada službena osoba nije u službi, no radnja izvršenja je povezana s njezinim vršenjem službe. Ako do vrijeđanja službene osobe dođe zbog privatnih sukoba, u tom slučaju neće se raditi o prekršaju omalovažavanja ili vrijeđanja službene osobe, bez obzira što se službena osoba nalazi u službi i nosi službena obilježja.

Primjeri prekršaja počinjenih prema policijskim službenicima kada je radnja izvršenja prekršaja bila povezana s njihovim vršenjem službe:

– "Pravomoćnom presudom koju čini presuda Prekršajnog suda u Zagrebu od 1. veljače 2013. godine broj 4 PpJ-3806/11 i presuda Visokoga prekršajnog suda Republike Hrvatske od 24. travnja 2013. godine broj Jž-1727/13, oslobođen je od optužbe okr. (...) da bi počinio prekršaj iz čl. 17. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, na način da bi, dok je u svojstvu svjedoka ispitivan policijski službenik (...), ovome se obratio vrijeđajući ga i omalovažavajući, prilikom vršenja službene dužnosti, riječima "lažeš, da sad izademo

van zveknuo bi ti takvu šamarčinu da nećeš znati što te snašlo". Protiv te presude glavni državni odvjetnik je podnio zahtjev za zaštitu zakonitosti¹⁰ (...) Zahtjev je osnovan. Osnovano podnositelj zahtjeva za zaštitu zakonitosti navodi da je neprihvatljiv stav iz presude Visokoga prekršajnog suda da u konkretnom slučaju policijski službenik (...) nije, svjedočenjem u prekršajnom postupku, poduzimao službenu radnju, niti da je bio u obavljanju službene dužnosti, pa da stoga nije u odnosu na njega počinjen prekršaj iz čl. 17. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira. (...) Policijski službenik nije bio svjedok jer je izvrijeđan zbog privatnog sukoba, u kojem slučaju bi bilo irelevantno što je policijski službenik, već je njegovo svjedočenje bilo u vezi s vršenjem službe. Svjedočio je o događaju koji se dogodio kada je poduzimao službene radnje kao policijski službenik, pa njegovo svjedočenje o tome treba sagledati kao neodvojivi dio njegove službe, odnosno svjedočenje je vezano uz vršenje službe, kako to opravdano navodi državni odvjetnik." (Presuda Vrhovnog suda Republike Hrvatske, broj Kzz 9/14-3 od 7. svibnja 2014.)

– "dana 2. 11. 2012., oko 19,30 sati u Postirama u ugostiteljskom objektu Vrša, u vidno alkoholiziranom stanju (1,08 g/kg) vrijeđao, omalovažavao i fizički nasrnuo na (...), policijskog službenika PP Brač koji je u tom trenutku bio **izvan službe**, na način da, kada ga je uočio, glasno se je obratio gostima ugostiteljskog objekta Vrša riječima: "Jedan me je pandur prijavio upraviteljici zadruga da sam ugasio centrifugu", aludirajući na policijskog službenika (...), zatim je nastavio s vikom i izazivanjem vičući: "Pandur je pobjegao van, ali ja ću ga već naći"(...) te ga je pokušavao nogama i rukama udariti (...) te ga je gađao čašama (...) dotrčao do (...) kojeg je svojom težinom oborio na pod te ga je 7-8 puta udario šakom po glavi, pri čemu mu je nanio lake tjelesne ozljede." (Presuda Prekršajnog suda u Supetru, broj: Jr-140/12 od 05. studenoga 2012.)¹¹

– "dana 22. lipnja 2012. g., oko 10,00 sati, u Metkoviću u ulici Sv. Ćirila i Metodija broj (...), u dnevnom boravku svoje obiteljske kuće, u nazočnosti policijskih službenika Policijske postaje Metković D. B. i F. M., koji su mu došli uručiti poziv za informativni razgovor s njegovim maloljetnim sinom, vrijeđao i omalovažavao policijskog službenika N. V., govoreći im da je "on nasilnik, obični glupan, koga će on ispitivati, poziva li me taj idiot na razgovor, hoće li me onaj ušljivac i nasilnik ispitivati", a sve zbog toga što je N. V. dan prije u svojstvu službene osobe uredovao zbog narušavanja javnog reda i mira od strane grupe djece u susjedstvu među kojima je bio i maloljetni sin okrivljenika." (Presuda Prekršajnog suda u Metkoviću, broj: Pp-III-J-825/12 od 07. prosinca 2012.)

– "dana 28. travnja 2015. g. u 16,45 sati na adresi u Zagrebu (...) pod utjecajem alkohola vrijeđao moralne osjećaje građanina M. M. na način da mu je prišao s leđa te ga prilikom mimoilaženja desnom rukom čvrsto uhvatio za stražnjicu i dva do tri puta "protresao", a nakon što se građanin M. M. legitimirao kao policijski službenik službenom iskaznicom i značkom okrivljeni mu je počeo govoriti: "Ti si smeće, možeš mi popušiti, idiote, nabijem te na kurac", nakon čega je dva do tri puta pljunuo na etui koji je M. M. držao u ruci." (Presuda Prekršajnog suda u Zagrebu, broj: 89. PpJ-D-947/2015 od 29. travnja 2015. g.)¹²

¹⁰ Protiv pravomoćnih sudskih odluka i protiv sudskog postupka koji je prethodio tim pravomoćnim odlukama državni odvjetnik Republike Hrvatske može podignuti zahtjev za zaštitu zakonitosti ako je povrijeđen zakon (čl. 220. st. 1. Prekršajnog zakona, NN 107/07., 39/13., 157/13.). Ministarstvo unutarnjih poslova, kao stranka u prekršajnom postupku, može državnom odvjetniku predložiti podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti, no ovlast za podizanje navedenoga izvanrednog pravnog lijeka je isključiva ovlast državnog odvjetnika.

¹¹ Za opisani prekršaj Sud je okrivljeniku izrekao bezuvjetnu zatvorsku kaznu u trajanju od 15 dana.

¹² Za opisano ponašanje Sud je okrivljenika, osim za vrijeđanje i omalovažavanje policijskog službenika,

Za postojanje ovog prekršaja nije bitno da je počinjen na javnom mjestu, pa se prekršaj može počinuti i pisanim podneskom (prigovor, pritužba, predstavka, žalba i sl.), telefonom, u službenim prostorijama i slično.

Primjeri prekršaja počinjenih putem mail-a, mobitela i telefona:

– "nadnevka 29. srpnja 2012. god., oko 12,14 sati, u stanu u Zadru, ul. (...), omalovažavao i vrijeđao policiju odnosno državno tijelo, na način da je sa svog osobnog računala, putem svoje e-mail adrese (...) na e-mail adresu (...) odnosno na e-mail adresu Ravnatelja policije, poslao tekstualnu poruku slijedećeg sadržaja: "ovo je primjer tko zna po koji put da moram reći da naša policija spada u kriminalce"." (prekršajni nalog Prekršajnog suda u Zadru, broj: Pp 15 J-1441/2012 od 20. rujna 2012.)¹³

– "dana 12. kolovoza 2015. g., u 18,59 sati, s mobilnog telefonskog broja (...) nazvao Operativno-komunikacijski centar policije Policijske uprave splitsko-dalmatinske te izjavio kako je u PP Brač prijavio dana 3. 8. 2015. g. nestanak svoga psa te da ga službenici Policijske postaje ignoriraju, nakon čega je počeo vrijeđati riječima: "Jebem im mater, jebem im mater milijun puta", nakon toga je nastavio "Oli je policija kompletno glupa ili je korumpirana, policija bračka vam ne valja pičkin dim", a kada mu je policijski službenik Operativno-komunikacijskog centra policije (...) rekao da ako nije zadovoljan radom policijskih službenika da podnese predstavku, nastavio je s vrijeđanjem riječima: "popišajte se vi na njih i na vas"." (Presuda Prekršajnog suda u Splitu, broj: 32. Pp J-3877/15 od 26. kolovoza 2015. g.)

– "dana 8. prosinca 2014. g., u 16,55 sati u Dugopolju, u alkoholiziranom stanju, vrijeđao i omalovažavao policijske službenike tako da je telefonom nazvao Policijsku postaju Solin te se obratio policijskom službeniku (...) da jebe majku cijeloj hrvatskoj policiji, a posebno da jebe majku načelniku Policijske postaje, da ova policija štiti (...) moćnike, a ne štiti njega i njegovu obitelj od napada njegova strica, a na upozorenje policijskog službenika da prestane vrijeđati, nastavio je vulgarno vrijeđati policiju i načelnika PP Solin." (Presuda Prekršajnog suda u Splitu, Stalna služba u Solinu, broj: Pp 37 J-4043/14 od 09. prosinca 2014. g.)

– "dana 8. travnja 2013. g. u 00,57 sati s telefonskog broja nazvao operativno dežurstvo PP Kaštela i pitao radi li nosati policajac (...) jer da ga je isti tražio, a ne zna zašto, da bi nakon što mu je rečeno da je isti trenutno u službi i ako hoće da mu se može odmah obratiti, okrivljenik je kazao da će doći tijekom jutra i da dežurni policijski službenik reče kolegi (...) da ide u pizdu materinu, te je prekinuo poziv." (Presuda Prekršajnog suda u Splitu, Stalna služba u Kaštel Sućurcu, broj: Pp 30 J-1194/13 od 17. listopada 2013. g.)

Ako se radi o radnji omalovažavanja glede naređenja, izdano naređenje mora biti zakonito, odnosno mora ga izdati državno tijelo ili službena osoba koja ima ovlast za izdavanje takvog naređenja temeljem zakona ili na zakonu donesenom propisu.

Priredio: dr. sc. Damir Juras*

Engl.: Insulting police officers

proglasio krivim i za prekršaj opisan u čl. 14. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira.

¹³ Sudsku praksu odnosno presude kojima su okrivljenici kažnjeni za prekršaj omalovažavanja ili vrijeđanje policijskog službenika putem predstavki (pritužbi), vidi u: Smolčić, P., Predstavke na rad zaposlenika i ustrojstvenih jedinica MUP-a RH, Policijska i sigurnost, 3-4/2007., str. 217.-218.

* dr. sc. Damir Juras, dipl. iur., znanstveni savjetnik, MUP RH, Odjel prvostupanjskog sudovanja u Splitu.